

Gorzów Wlkp., 16 kwietnia 2017r.

pieczęć LPWIS w Gorzowie Wlkp.

HK.1611.1.2017

Znak sprawy:

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE Z KONTROLI

W POWIATOWEJ STACJI SANITARNO – EPIDEMIOLOGICZNEJ W GORZOWIE WLKP.

1. Data kontroli: 20 stycznia 2017r. i 10 lutego 2017r.

2. Kontrolowana komórka organizacyjna PSSE: Oddział Higieny Komunalnej

3.1. Imię, nazwisko i stanowisko służbowe osoby/ osób przeprowadzających kontrolę zgodnie z upoważnieniem LPWIS – upoważnienie nr KD-222.7.2.2017 z dnia 19 stycznia 2017r.:

Iwona Adamczyk – młodszy asystent Oddziału Higieny Komunalnej

Izabela Niekrasz – starszy asystent Oddziału Higieny Komunalnej

Alicja Dekeyser – asystent Oddziału Epidemiologii

Helena Jabłonka – młodszy asystent Oddziału Epidemiologii

3.2. Imię i nazwisko osoby/ osób biorących udział w kontroli ze strony PSSE w Gorzowie Wlkp.:

Anna Stępień - p.o. kierownika Oddziału Higieny Komunalnej

Honorata Andrzejak – młodszy asystent Oddziału Higieny Komunalnej

Agata Witzurki – stażystka Oddziału Higieny Komunalnej

4. Zakres kontroli (w tym przedmiot i okres objęty kontrolą): ocena nadzoru nad zakładami świadczącymi usługi kosmetyczne, w tym ocena prawidłowości przeprowadzenia kontroli

5. Ustalenia z kontroli:

Ewidencja nadzorowanych zakładów świadczących usługi kosmetyczne, planowanie kontroli oraz realizacja zadań (w tym kontroli) ujętych w rocznym planie pracy

Ewidencja nadzorowanych obiektów prowadzona jest w formie papierowej i elektronicznej, na bieżąco uzupełniana i aktualizowana.

W 2016r. w ewidencji nadzorowanych obiektów znajdowały się 74 zakłady kosmetyczne (w tym 16, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług: fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej) zakwalifikowanych do grupy obiektów wysokiego ryzyka – w planie kontroli ujęto 73 zakłady – skontrolowano 42. Według oświadczenia pracowników Sekcji Higieny Komunalnej brak realizacji planu kontroli, wynika z likwidacji niektórych zakładów lub czasowego zawieszania działalności.

W ewidencji znajdują się także 223 zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług: fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, zakwalifikowane do grupy obiektów średniego ryzyka – według oświadczenia pracowników w przypadkach stwierdzenia podczas kontroli, iż zakłady te wykonują zabiegi z naruszeniem ciągłości tkanek, przekwalifikowywane są do grupy obiektów wysokiego ryzyka.

ocena dokumentacji prowadzenia kontroli zakładów kosmetycznych:

W ewidencji nadzorowanych obiektów w grupie zakładów świadczących usługi kosmetyczne wskazano 9 obiektów, w których zgodnie z informacjami uzyskanymi podczas kontroli, lub na podstawie danych zamieszczonych na stronach internetowych, wykonywane są zabiegi z naruszeniem ciągłości tkanek z użyciem kwasu hialuronowego, botoksu lub osocza bogatopłytkowego. Dwa spośród tych zakładów zostały wprowadzone do ewidencji w 2017r., w jednym zabiegi z wykorzystaniem osocza bogatopłytkowego wykonuje lekarz zatrudniony na umowę zlecenie, w pozostałych zabiegi (ostrzykiwanie kwasem hialuronowym, mikrodermabrazja) wykonywane są przez kosmetyczki.

Oceny prawidłowości sprawowania nadzoru nad zakładami kosmetycznymi dokonano na podstawie losowo wybranej dokumentacji dwóch obiektów, tj.:

- **Centrum Nieinwazyjnej Medycyny Estetycznej**

66-400 Gorzów Wlkp. (akta kontroli nr HK.1611.1.2017/1) – podmiot kontrolowany w 2015r. i 2016r. – zakres świadczonych usług według zapisów w protokole kontroli z 2016r.: mikroigłowy system frakcyjny (intracel- lifting twarzy /ciała, GSD Biorad - obkurczanie luźnej skóry, jonoforeza, leczenie nadpotliwości), mezoterapia igłowa, bezigłowa, mikroigłowa, fale radiowe, mikrodermabrazja, terapia kwasami, oxybrazja, lasery IPL i LightSheer (fotoodmładzanie, usuwanie zbędnego owłosienia), infuzja tlenowa, sonoforeza i kavitacja, usuwanie zmian barwnikowych, terapia łysienia, ultradźwięki, D'arsonval, endermologia twarzy i ciała, Lamprobe (usuwanie zmian barwnikowych, prosaków, brodawek), zabiegi z wykorzystaniem kwasów;

- **Salon Kosmetyczny** 66-400 Gorzów Wlkp. (akta kontroli HK.1611.1.2017/2) – podmiot kontrolowany w 2016r. – zakres świadczonych usług według zapisów w protokole kontroli z 2016r.: zamykanie naczynek, pielęgnacja dłoni i paznokci, depilacja całego ciała, henna, przekłuwanie uszu, pedicure.

Na podstawie analizy protokołów z kontroli ww. zakładów ustalono, iż:

- zgodnie z obowiązującymi przepisami prawidłowo zawiadamiano strony o zamiarze wszczęcia kontroli zgodnie z art. 79 ust.1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej – zawiadomienia zawierały informację dotyczącą zakresu kontroli;
- kontrole przeprowadzone były przez osoby upoważnione, w oparciu o jednorazowe upoważnienie do kontroli, zawierające m.in. właściwie przywołaną podstawę prawną przeprowadzenia kontroli, tj. ustawę z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej i ustawę o swobodzie działalności gospodarczej, dane kontrolujących, oznaczenie przedsiębiorcy objętego kontrolą, zakres przedmiotowy kontroli, przewidywany okres kontroli oraz pouczenie o prawach i obowiązkach kontrolowanego przedsiębiorcy;
- protokoły kontroli sporządzone zostały na obowiązujących drukach, zgodnie z procedurą Głównego Inspektora Sanitarnego;
- w protokołach kontroli znajdują się informacje dotyczące, m.in.: spełnienia w obiekcie warunków ogólnobudowlanych, stanu sanitarno – higienicznego, porządkowego oraz technicznego pomieszczeń i sprzętu, określenia rodzaju źródła zaopatrzenia obiektu w wodę, sposobu odprowadzania nieczystości płynnych, dostępności pomieszczeń sanitarnych, sposobu postępowania z odpadami medycznymi i komunalnymi, rodzaju wentylacji, wyposażenia zakładu (tj. armatury sanitarnej, sprzętu kosmetycznego - narzędzi i materiałów wykorzystywanych podczas świadczenia usług, przeprowadzania procesów sterylizacji, preparatów do przeprowadzania procesów dezynfekcji), sposobu postępowania z bielizną, procedur wewnętrznych zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi, zasad przestrzegania zakazu palenia tytoniu.

W protokołach kontroli nr HK-540-8/2015 z dnia 22 stycznia 2015r. z dnia i nr HK-540-302/2016 z dnia 13 października 2016r. w (akta kontroli nr HK.1611.1.2017/1) stwierdzono, iż brak jest wyczerpujących informacji dotyczących:

- postępowania z narzędziami wykorzystywanymi do zbiegów – w przypadkach kiedy zakład nie przeprowadza procesów sterylizacji, ponieważ stosuje wyłącznie sprzęt i narzędzia jednorazowego użycia, w protokole powinna być zawarta wyczerpująca informacja jaki sprzęt i drobne narzędzia są stosowane, czy są kupowane sterylne, stosowane jednorazowo, jaka jest ich ilość (np. na dzień pracy), jakie są warunki przechowywania, czy przestrzegane są daty ważności w przypadku stosowania sprzętu sterylnego;
- wykonywanego w zakładzie zabiegu mezoterapii igłowej – w przypadku świadczenia przez zakład usług, podczas których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek, zakład ten musi dysponować odpowiednią ilością sprzętu i materiałów opatrunkowych, w protokole zawarto jedynie zapis na temat preparatów wykorzystywanych do znieczulenia, brak jest natomiast informacji dotyczących sposobu wykonania zabiegu, tj. stosowanego sprzętu i materiałów, co uniemożliwia stwierdzenie, czy zabiegi wykonywane są w sposób bezpieczny dla klienta;
- sposobu przeprowadzania procesu dezynfekcji drobnych narzędzi używanych w zakładzie – nie podano jak często preparat dezynfekcyjny wymieniany jest na świeży roztwór roboczy oraz w jakich warunkach przechowywane są drobne narzędzia po procesie dezynfekcji.

We wszystkich protokołach znajduje się informacja o wyposażeniu zakładów w umywalki z bieżącą ciepłą i zimną wodą oraz o preparatach do dezynfekcji rąk, będących na wyposażeniu zakładu, w związku ze stosowaniem sprzętu naruszającego ciągłość tkanki skórnej klientów – brak jednak stwierdzenia, czy stanowiska do mycia rąk wyposażenie są prawidłowo.

W aktach sprawy nr HK.1611.1.2017/2 dotyczących Salonu Kosmetycznego przy 66-400 Gorzów Wlkp., w protokole kontroli został wskazany Velodes jako preparat do dezynfekcji powłok skórnych klientów – według etykiety informacyjnej producenta jest to preparat do dezynfekcji rąk. Kontrolujący nie odnieśli się w protokole do zagadnienia właściwego stosowania preparatów dezynfekcyjnych, zgodnie ze wskazaniem producenta.

W ocenianych protokołach kontroli zawarto informacje, iż okazano do wglądu procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi. Jednak z protokołów kontroli nie wynika, iż procedury te były analizowane pod kątem ich dostosowania do zakresu świadczonych w zakładzie usług. Nie zawsze też podawany jest autor procedury oraz data jej opracowania.

ocena prawidłowości przeprowadzania kontroli obiektu użyteczności publicznej:

W dniu 10 lutego 2017r. dokonano oceny prawidłowości przeprowadzania kontroli zakładu kosmetycznego, uczestnicząc w kontroli Akademii Ochrony Zdrowia i Urody (akta kontroli nr HK.1611.1.2017/3). Zakres przedmiotowy kontroli obejmował ocenę stanu sanitarno-higienicznego (w tym technicznego pomieszczeń, postępowania z narzędziami i sprzętem, z bielizną, z odpadami).

Kontrola została przeprowadzona prawidłowo zgodnie z procedurą Głównego Inspektora Sanitarnego PT/01:

- kontrolujące posiadały aktualne dokumenty – legitymację służbową i upoważnienie do wykonywania czynności kontrolnych w zakładzie (Honorata Andrzejak nr up. 218, Agata Witzurki nr up. 218);
- właściciel został poinformowany o zamiarze wszczęcia kontroli oraz o zakresie kontroli zawiadomieniem z dnia 25 stycznia 2017r. (potwierdzenie odbioru z dnia 10 lutego 2017r.);
- przystępując do kontroli osoby kontrolujące przedstawiły cel i zakres kontroli oraz okazały legitymacje służbowe i upoważnienia;
- obecność w obiekcie udokumentowano dokonując wpisu do książki kontroli;
- w celu oceny stanu sanitarno-technicznego w obecności właściciela: dokonano oględzin pomieszczeń usługowych (będącymi jednocześnie salami pokazowymi dla uczniów), sanitariatów i zaplecza socjalnego, zgodnie z zakresem usług w zakładzie kosmetycznym; przeglądu narzędzi, sprzętu jedno i wielorazowego użycia, środków do przeprowadzania procesów dezynfekcji drobnych narzędzi, powierzchni małych, powłok skórnych klientów i rąk personelu; ocenie poddano postępowanie z bielizną, odbiór odpadów ze szczególnym uwzględnieniem częstotliwości odbioru odpadów ostrych;

- wyniki kontroli udokumentowane zostały na prawidłowym formularzu kontroli – protokół sporządzono na miejscu w formie elektronicznej w 2 egzemplarzach oraz wydrukowano;
- protokoły zostały podpisane przez osoby kontrolujące i osobę kontrolowaną, jeden egzemplarz przekazano kontrolowanej osobie.

Ustalono i zapisano w protokole, iż kontrolowany podmiot świadczy usługi w zakresie nauki zawodu - kosmetyczka, masażysta. Podczas nauki wykonywane są zabiegi: mezoterapia osoczem bogatopłytkowym, igłowa, diamentowa, botoks, nici PDO, zabiegi z użyciem kwasu hialuronowego, kosmetyka twarzy – zabiegi pielęgnacyjne, oxybrazja - peeling wodno tlenowy, infuzja tlenowa, mezoterapia tlenowa, masaż tlenowy, tlenoterapia, zabiegi na ciało (endogeny masaż próżniowy z falą próżniową bipolarną, zabieg presoterapii – sekwencyjny drenaż limfatyczny, zabiegi elektrostymulacji wybranej partii ciała liposukcja kawitacyjna, ultradźwiękowa i falami radiowymi, infrared, zabiegi z użyciem fal radiowych.

Nie zawarto natomiast informacji, iż zabiegi te wykonywane są na modelach (klienci, którzy nie płacą za usługę wykonywaną przez ucznia), w zakładzie skorzystać też można z płatnej usługi wykonywanej przez profesjonalistę.

W odniesieniu do zabiegów z wykorzystaniem botoksu i osocza bogatopłytkowego w protokole zapisano: „podczas kontroli w obiekcie nie znajdowały się preparaty do zabiegów z botoksem – wg wyjaśnienia zamawiane są, gdy zaistnieje taka potrzeba – zajęcia prowadzone są wtedy przez lekarza medycyny, natomiast krew do zabiegu z użyciem osocza bogatopłytkowego pobierana jest przez pielęgniarkę zgodnie z zawartą umową (sprzęt i narzędzia potrzebne do poboru krwi zapewniane są przez osobę świadczącą usługę)”. W związku z tym należało ocenić i zapisać czy warunki panujące w pomieszczeniu są wystarczające do świadczenia ww. usług w sposób higieniczny (np. prawidłowo zorganizowane stanowisko do mycia rąk, co zawiera umowa z wykonawcą usługi w zakresie sprzętu i narzędzi).

Opisana w protokole sala wizażu (zlokalizowana na 3 piętrze) oceniona została w zakresie wymagań sanitarno-technicznych: „ściany i sufity pomalowane farbą emulsyjną, na podłodze panele podłogowe, wentylacja grawitacyjna”, nie ujęto natomiast informacji o braku dostępu do umywalki z bieżącą ciepłą i zimną wodą, co w konsekwencji uniemożliwia zorganizowanie stanowiska do mycia rąk – osoby uczące się powinny wykonywać zabiegi upiększające, zachowując wszystkie zasady mające wpływ na jakość świadczonych usług.

W protokole nie oceniono także stanowiska do mycia rąk – w pomieszczeniu przeznaczonym do świadczenia usług z naruszeniem ciągłości tkanek skórnych znajdowała się umywalka z bieżącą ciepłą i zimną wodą, w dyspozycji znajdowało się mydło płynne podawane z podajnika z pompką, preparat do dezynfekcji rąk w formie rozpylacza oraz ręczniki jednorazowego użycia z rolki stojącej na blacie, na ścianie zainstalowany był pusty dozownik do mydła w płynie.

Osoby kontrolujące zadawały poprawne pytania dotyczące procesów sterylizacji, nie odnotowały jednak zgromadzonych informacji w protokole – według oświadczenia właściciela kontrolowanej placówki procesy sterylizacji nie są przeprowadzane w związku z wykorzystywaniem wyłącznie sprzętu jednorazowego, natomiast osoby uczące się zawodu mają swoje indywidualne pęsety (które są jedynymi drobnymi narzędziami wielorazowymi i każda osoba praktykuje regulację brwi pęseta należącą do koleżanki/modelki), następnie pęsety poddawane są procesom dezynfekcji przy użyciu preparatu o spektrum działania minimum B, F, V, Tbc będącego na wyposażeniu zakładu, co należało odnotować w protokole.

Okazano do wglądu „procedurę zapewniającą ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi” –nie dokonano jednak objaśnienia jakich obszarów dotyczy procedura, czy jest autoryzowana i opatrzona datą opracowania (podpisana przez autora, co daje możliwość zidentyfikowania osoby odpowiedzialnej za „jakość merytoryczną” procedury) oraz czy opracowana procedura jest dostosowana do świadczonych w zakładzie usług.

Nie stwierdzono nieprawidłowości i nie wydano zaleceń. Stan sanitarno-higieniczny obiektu w dniu kontroli oceniono jako dobry.

5.1. Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta:

Na podstawie ocenionej dokumentacji oraz obserwacji czynności kontrolnych stwierdzono, iż nadzór pracowników Sekcji Higieny Komunalnej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gorzowie Wlkp. nad zakładami świadczącymi usługi kosmetyczne i sporządzana w tym zakresie dokumentacja, wymagają doprecyzowania.

Kontrole przeprowadzane są zgodnie z zasadami postępowania określonymi w obowiązującej procedurze Głównego Inspektora Sanitarnego PT/01 – podmiot kontrolowany zawiadamiany jest o kontroli, kontrola przeprowadzana jest w oparciu o jednorazowe upoważnienia, zapis ustaleń z czynności kontrolnych w protokołach jest czytelny, sporządzany w formie elektronicznej.

W protokołach kontroli znajdują się informacje dotyczące m.in.: zakresu świadczonych usług, spełnienia w obiekcie warunków ogólnobudowlanych, stanu sanitarno – higienicznego, porządkowego oraz technicznego pomieszczeń i sprzętu, określenia rodzaju źródła zaopatrzenia obiektu w wodę, sposobu odprowadzania nieczystości płynnych, dostępności pomieszczeń sanitarnych, sposobu postępowania z odpadami medycznymi i komunalnymi, rodzaju wentylacji, wyposażenia zakładu (tj. armatury sanitarnej, sprzętu kosmetycznego - narzędzi i materiałów wykorzystywanych podczas świadczenia usług), przeprowadzania procesów sterylizacji, preparatów do przeprowadzania procesów dezynfekcji, sposobu postępowania z bielizną, procedur wewnętrznych zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi, zasad przestrzegania zakazu palenia tytoniu.

Zawarte w protokołach informacje dotyczące m.in. postępowania z narzędziami, przeprowadzanych procesów sterylizacji i dezynfekcji są niewystarczające, szczególnie w przypadku zakładów wykonujących zabiegi naruszające ciągłość skóry. Obowiązujące w zakładach procedury nie są analizowane pod kątem ich dostosowania do zakresu usług świadczonych w kontrolowanym obiekcie. Pomimo, że podczas kontroli pracownicy prawidłowo zbierali informacje na temat procesów sterylizacji, jednak informacje te nie zostały odnotowane w protokole. W protokołach brak jest także informacji, czy stanowiska do mycia rąk zorganizowane są prawidłowo.

5.2. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości:

W protokołach kontroli brak jest informacji, pozwalających na pełną ocenę, iż zakład świadczy usługi we właściwych warunkach sanitarno-higienicznych i w sposób bezpieczny dla klienta, tzn.:

- brak jest szczegółowych informacji na temat przeprowadzania procesów sterylizacji oraz sprzętu wykorzystywanego do zabiegów;
- brak informacji o prawidłowości wyposażenia stanowiska do mycia i dezynfekcji rąk,
- obowiązujące w zakładach procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi nie są weryfikowane pod kątem ich prawidłowości i dostosowania do zakresu świadczonych usług, a także postępowania w zakładzie zgodnie z ich zapisami, a zgodnie z art. 16 ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi osoby inne niż udzielające świadczeń zdrowotnych podejmujące czynności, w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich, są obowiązane do wdrożenia stosowania procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi.

6. Zalecenia lub wnioski dotyczące usunięcia nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania PSSE:

W protokołach kontroli należy zawierać pełną i szczegółową informację dotyczącą:

- procesów sterylizacji oraz sprzętu wykorzystywanego do zabiegów,
- wyposażenia stanowiska do mycia i dezynfekcji rąk,
- procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi pod kątem ich prawidłowości i dostosowania do zakresu świadczonych usług, a także postępowania w zakładzie zgodnie

z ich zapisami, a zgodnie z art. 16 ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi osoby inne niż udzielające świadczeń zdrowotnych podejmujące czynności, w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich, są obowiązane do wdrożenia stosowania procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi, pozwalających na pełną ocenę, iż zakład świadczy usługi we właściwych warunkach sanitarno-higienicznych i w sposób bezpieczny dla klienta.

Zalecenia należy stosować w bieżącej pracy.

7. Informacje o wykonaniu zaleceń lub wykorzystaniu wniosków, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia należy przekazać w terminie: *nie dotyczy*, zgodnie z załącznikiem do niniejszego wystąpienia (formularz nr PK/WSSE-01-06).

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz dla PPIS w Gorzowie Wlkp., drugi dla LPWIS. Od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze. W toku kontroli zgromadzono akta ponumerowane od 1 do 16.

MŁODSZY ASYSTENT STARSZY ASYSTENT
inż. Iwona Adamczyk *mgr Jolanta Wękrasz*

(data, podpis osób kontrolujących)

KIEROWNIK
 ODDZIAŁU HIGIENY KOSMETYK
mgr Agnieszka Woźniczka

20.09.2017r.

(data, podpis i pieczęć Kierownika
 komórki organizacyjnej)

KIEROWNIK
 DZIAŁU KONTROLI
mgr Jolanta Wękrasz
 (data, podpis Kierownika
 do spraw kontroli)

LUBUSKI PAŃSTWOWY WOJEWÓDZKI
 INSPEKTOR SANITARNY
mgr Jolanta Wękrasz
 Gorzów Wlkp.
lek. med. Dorota Kąsaszuk
 (data, podpis i pieczęć LPWIS)

*podać nazwę komórki organizacyjnej